

MLADOST

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. ☐ Celoletna naročnina znaša 2 K, posamezne številke po 10 vin. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Uredništvo: Fr. Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna). ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Upravništvo: Lud. Tomažič, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 4.

V Ljubljani, dne 18. februarja 1911.

Letnik IV.

Naša organizacija.

Na kaj nam je treba misliti?

(Priobčil D. D., Dunaj.)

Kakor je menda že vsakdo bral v časopisih, se je že določil program za »Katoliški shod jugoslovanske mladine«. Za nas Orlov prideta posebno v pošte sobota, 5. avgusta, in nedelja, 6. i. m. Kolikor mi je znano, bodo v soboto samo različni referati in govori za delegate posameznih odsekov. V nedeljo dopoldne naj bi bila skupna sveta maša in izprevod, popoldne pa tabor in javna telovadba. Kar nas je Orlov-telovadcev, nas posebno zanima izprevod in javna telovadba, in z ozirom na te dve prireditvi hočem telovadce, posebno pa načelnike, v naslednjih vrsticah na nekatere stvari opomniti.

Kaj hočemo z izprevodom? Z izprevodom hočemo pokazati Ljubljani, koliko nas je, kakšni smo in slednjič tudi našo discipliniranost. V celem izprevodu bode korakala vsa mladina, toda neposredno v četah Orlov bodo smeli po mojem mnenju korakati samo bratje v uniformi. Kaj sledi iz tega? Kdor izmed bratov še nima uniforme, naj začne takoj misliti, kje in kako bi si jo omislil, naj začne takoj hraniti denar, da ne bo potem prepozno. Upam, da ta moj ključ ne bo brezuspešen; ako pregledaš samo za nekaj tednov nazaj svoje potroške, pa boš opazil, koliko jih je nepotrebnih, in ako odtegneš le en del, pa si boš kmalu prihranil za uniformo. Še nekaj mi leži na srcu. Pri prireditvah zadnjega poletja sem opazil pri nekaterih bratih, da ni bila njih uniforma ali pa telovadska obleka taka, kot bi pa morala biti. Ne bom tu našteval napak, povem le eno, da je bila vzrok le lahkomisljenost in nepazljivost bratov samih. Kakor upam, izide v eni izmed prihodnjih števil »Mladosti« sestavek, kakšna naj bo uniforma in telovadska obleka in kako naj se jo oblači. Na vas, bratje, samih, je ležeče, da bo potem vaša obleka dostojna Orlova. Vi načelniki, pa pazite, da bode te lahko samozavestno pripeljali četo pred okrožnega načelnika, češ, pokaži kakšno napako.

Poglejmo naprej! V izprevodu se bode tudi korakalo. Ako hočemo biti odkriti, moramo priznati, da se korakanje v naših odsekih zelo zanemarja. Vzrok temu je, da si vsakdo misli: korakati se ni treba še posebej učiti. Ne tako, bratje, pogledjte vojake, koliko časa se ti uče korakati. Isto velja tudi za nas! Načelniki, vadite korakanje pri vsaki telovadni uri; najpreje razdeljen korak in potem šele različne tvorbe redovnih vaj. Kakor se je že pri neki Zvezini seji povdarjalo, bo pri tako velikem številu Orlov nemogoče obdržati še nadalje dosednji način korakanja, in kolikor mi je znano, izdeluje akademični odsek na Dunaju že nov načrt, in sicer bi se po tem korakalo po okrožjih. Vsa odgovornost bi pri tem ležala na okrožnem ali posebnem od Zveze določenim načelnikom. Ako bo kakšno okrožje slabo korakalo, bo padla vsa kritika nadenj, češ, premalo si se brigal. Bratje pa naj pokažejo pri vadenju vztrajnost in potrpežljivost in s tem tudi svojo discipliniranost.

Program javne telovadbe si mislim takole: rajalni prihod, proste vaje, orodna telovadba z enakratno menjavo, raznoterosti in velika skupina. Kar se tiče rajalnega prihoda in odhoda velja isto, kar sem že preje povedal: učite se korakanja in ko bode objavljen, ga mora znati vsak telovadec sam zase, da ne bo kakih zmešnjav. Proste vaje! Tu pridemo ravno do one točke, pri kateri bode pokazali največ discipline. Proste vaje so same na sebi že nekaj težkega, ako jih pa telovadi nad tisoč telovadcev po zvokih ene same godbe, tedaj je treba še posebne pozornosti. V prihodnji številki hočem objaviti članek, kako naj razdelijo načelniki in vaditelji proste vaje po elementih in kako naj se vadijo. Načelniki začnite takoj z elementi prostih vaj, z počepi, ležnimi oporami, izpadi itd., in kadar bodo ti šli dobro, tedaj pričnite šele s posameznimi deli prostih vaj. Pri teh telovadnih urah ne sme nihče manjkati, kdor se hoče udeležiti javne telovadbe. Bratje, pokažite, da ni beseda disciplina meglica, ki se pri prvem solnčnem žarku razprši, ampak poudarite z vztrajno in železno voljo na delo.

Nekoč mi je Zvezni načelnik omenil da mislijo orodno telovadbo tako prirediti, da

bodo nastopile samo najboljše vrste. Tudi tu se začnite bratje takoj pripravljati. Določite si že sedaj telovadce, ki bodo nastopili, orodje, na katerem hočete telovaditi, in pa vaje, s katerimi boste nastopili.* Najbolje je, ako vse to kolikor mogoče kmalu poročate Zveznemu vaditeljskemu zboru, da bode ta vedel pri čem da je.

Kakor vidite, nas čaka še silno dosti dela. Fantje, korajžno naprej in plačilo ne izostane. Kajti, ako vsakdo izvrši vse naloge, ki se bodo zahtevale od njega, tedaj smo lahko prepričani, da bode prireditev izvanredno lepa.

Še eno idejo bi rad sprožil! Ves ta tabor bo zahteval od vas, bratje, precej gmotnih žrtev, kakor za železnico, hrano itd. Vaše razmere pa niso take, da bi vi kar naenkrat potegnili iz žepa kronice in plačevali. Ustanovite torej v vsakem odseku potovalni fond ali čebelico, v katero naj plačuje vsakdo vsaki teden gotov znesek in koncem julija bo dobil lepo vsoto, ki se je med tem časom na lahek način nabrala. Mesto da bi šel v nedeljo v gostilno, daj v soboto v Čebelico 20 krajcarjev in kmalu bo nabran znesek, ki ga bodeš rabil na izletu. Prirejajte v ta namen predstave, tombole itd. ter porabite njih dobiček za stroške, ki jih bode imel odsek na izletu (za prevažanje orodja itd.)

Končam z željo: vsi čvrsto na delo, da pokažemo, da živo gori v naših srcih skupna in vzvišena orlovska misel! Na zdar!

IX. seja predsedstva Zveze Orlov

26. januarja 1911.

Navzoči: dr. Pogačnik, dr. Adlešič, Dostal, Zajec, Kržan in Srečko Pavlin. Opravičil se je Janko Hočevár.

Sklene se, da se naprosi profesorja dr. Mala, da gre v nedeljo 28. januarja predavati v Šmartno pri Litiji. Če ta odreče se naprosi profesorja Dolenc. Za slučaj pa, če bosta oba zadržana gre predavati br. Hočevár. (Predaval je prof. Dolenc.)

»Zarja« naznanja svoja zastopnika v pripravljalni odbor za katoliško manifestacijo: Franca Rueha in Pavla Rupnika. S. D. Z. naznanja za svoja zastopnika jur. Mašiča in Čižmana. Se vzame na znanje.

X. seja predsedstva Zveze Orlov.

3. februarja 1911.

Navzoči: dr. Pogačnik, dr. Adlešič, profesor Dolenc, Zajec, Dostal, Kržan, Terseglav, dr. Tomažič in Hočevár.

*) Ako bi kakšen odsek rabil navodil glede vaj na orodju, naj se obrne do akademičnega Orla (naslov: »Danica«, Univerza, Dunaj I.), ki mu bode radevolje na razpolago.

Dr. Pogačnik poroča, da je častital v imenu Zveze Orlov novoimenovanemu škofu dr. Andreju Karlinu.

Sklene se, da se vršijo predsedstvene seje do preklica vsakih 14 dni.

Akademičnemu društvu »Dan« v Pragi se piše, naj imenuje svoje zastopnike za letošnje prireditev. Ko dojde dopis, se ga takoj izroči dr. Pogačniku.

Sklene se, da gre predavati v Ambrus br. Terseglav, in sicer 12. t. m.

Brat dr. Adlešič predlaga, da se priredi revizija okrožij. Predlog se sprejme.

Profesor Dolenc poroča, da je predaval pretečeno nedeljo, t. j. 29. prosinca v Šmartnem pri Litiji.

Sklene se, da se vodi natančna statistika o predavanjih.

Naša načela.

Kje je sreča?

Orel, ki je zdaj pri vojaki, je v svojih prostih urah zadnjič napisal za brate Orle sledeče vrstice:

Premišljeval sem dostikrat, zakaj je danes tako malo srečnih in zadovoljnih ljudi med našim ljudstvom. Res je, en vzrok je v tem, da se slabo živi, da je velika revščina, ampak glavno se mi zdi, je to, da so se ukoreninile slabe navade, da n r a v n o življenje ni vseskozi dobro, da vlada nek duh posvetnosti, dobičkaželjnosti in nemarnosti in leži kakor ledena odeja na nas. Zato tako malo pravega veselja, zadovoljnosti, sreče.

Zakaj se ljudje tako pehajo dandanes samo za posvetnim bogastvom, edino za denar in zopet za denar? Na dušni mir in zadovoljnost srca pa nihče ne pomisli, in vendar je odvisna sreča samo od teh kreposti. Ker pa mnogi tega ne preudarijo, ampak živijo samo tjavendan, zakopani čez glavo v drvenje sveta, napolnjeni s smih misli ali na profit ali na hitro minečo zabavo ali na to, kako bi bližnjika oškodovali in podobno, beži sreča od nas. Skoro bi mogel na Slomškovo: »Preljubo veselje, o kje si doma?« odgovoriti: Nikjer več! Sebičnost, lakomnost in napuh rastejo.

Poglejmo le, kaj vse povzročuje napuh. On je tisti, ki skoro najbolj izpodkopa temelj naši sreči. Ako le nekoliko pogledamo v življenje našega ljudstva, kako se ponekje kregata oči in sin, ali mati in hči! Zakaj, nam ni treba dosti razmišljati. Ako brani oče sinu, naj ne hodi v gostilno za pravljat denar in poštenje, naj vendar opusti ponočevanje, kako mu navadno odgovarja sin na taka svarila in opomine? »Kaj, jaz da bi se nikamor ne smel podati iz hiše, ko sem že vendar dorasel fant, ki se tudi

ne bojim nikogar, pa bi mi vi branili, da se zabavam v družbi svojih tovarišev!« Glejte, dragi bratje, kakšna prevzetnost, in vendar koliko je je in kako se redi dalje ter ločuje sinove od očetov in očete od sinov!

Te slabe lastnosti, dragi Orli, in še mnoge druge, je naša sveta naloga, izruvati iz srca našega naroda ter skrbeti, da se naša mladina, naši bratje in sestre, vzgoje v krotkosti in ponižnosti.

Kako pa bomo to dosegli?

V organizaciji, in sicer tako, da se vsak sam kolikor mogoče izpopolnjuje v dobrem, da izkuša biti za vzgled vsem drugim, s katerimi deluje v društvu in sploh vsemu ljudstvu. Tudi zunaj društva naj vedno pazi dobro na svoje govorjenje, delo in dostojno, lepo vedenje, da ga bode ljudstvo lahko spoznalo, da je on nekaj, rekel bi, posebnega, da mora torej gotovo biti v stiku z nekim posebnim delom, najbrž delavec iz Orlove organizacije, ki ima samo vzvišene cilje in vzore, za katerimi stremi dandanes vsak, kateri je v svojem srcu in ne samo navidez Orel.

Zakaj sem to zapisal? Morebiti se bo marsikomu zdelo, da je to nepotrebno. Toda ne mislim jaz tako. Sem sam in skoraj odtrgan od naše lepe organizacije, ker moram služiti pri vojakihi cesarja in domovini, moj najboljši prijatelj gosp. župnik pa mi je podaril »Zlato knjigo«, kjer sem vse to našel in vam zdaj priporočam. Pridno jo berite, bratje! to je sveta knjiga za nas! Če bomo izpopolnjevali, kar tako lepo priporoča »Zlata knjiga«, potem se bode res sreča naselila ne samo v naši organizaciji, marveč vplivalo bo to na vse ljudstvo slovenske domovine, da bo zopet sreča nanj posijala!

In če se bo tako zopet sreča med nas naselila, bomo zopet svoj dom ljubili in ne bomo se selili na tuje sreče iskat. Sreča prebiva ne v Ameriki, ampak v čistih srcih!

To sem napisal, fantje, v svojem prostem času, in želim, da zopet kmalu pridem med Vas delat z vami naprej za naše visoke cilje!

Naši fantje.

Okrožja.

Velike Lašče - Dobropolje. Tukajšnje okrožje je imelo dne 9. februarja sejo. Sklenilo se je sledeče: 1. V Turjaku in v Strugah naj se osnujeta telovadna odseka. Za Turjak se ta naloga poveri č. g. Jerebu, za Struge pa dobropoljskemu odseku. 2. Sklene se dalje, da se Z. O. vpraša, kedaj ima redne seje, ki se jih imata pravico okrožni predsednik in okrožni načelnik udeležiti. 3. Da je delovanje posameznih odsekov vedno v evidenci, zato sklenu odbor, da je prav potrebno, da v bodoče vsi v okrožje spadajoči odseki pošljejo prepis rednih sej predsedstvu okrožja. Na podlagi teh prepisov se bo-

de potem na prihodnji seji poročalo o delovanju posameznih odsekov. 4. Tudi se morajo vsi v okrožja spadajoči odseki revidirati vsaj enkrat na leto. Ta naloga se poveri bratu predsedniku okrožja. Revidiral bode odsek v izobraževalnem, organizatoričnem in tehničnem oziru, t. j. kako odsek v vzornem zmislu deluje. Revizija se napove en teden prej. 5. V vseh odsekih naj se najprvo razlaga »Zlata knjiga«, pa tudi »Mladeniška telovadna organizacija«. 6. Ako v odseku peša zanimanje za telovadbo, naj se isto poživlji s tem, da si odsek nabavi kako novo orodje. Odsek pa naj misli tudi na kako igro, kakor biti žogo, balin, in če mogoče tudi na strelne vaje, o čemur vprašamo pa še za pojasnilo Z. O. 7. Dne 27. februarja t. l. priredi dobropoljski odsek mladeniški tečaj, h kateremu morajo ostali odseki poslati svoje zastopnike, najmanj vse fante odbor-nike. Najlepše pa bi bilo, ako bi bil odsek polnoštevilo zastopan. Predavanja bodo dopoldne od 9. do 12. ure in od 2. do 5. ure popoldne telovadba. Pri telovadnih vajah igra okrožna godba iz Skocijana. 8. Kasneje priredi dobropoljski ali pa velikolaški odsek tečaj za trobentače, ki se ga bodo morali udeležiti vsi trobentači odsekov, da se navadijo na pravilno melodijo in enak takt. 9. Ker je denarno vprašanje vseh odsekov eno glavnih, zato se sklenu, da vsi odseki v okrožju uvedejo po naših gostilnah nabiralnike, kakor je že to storil velikolaški odsek. Z. O. pa naj da pojasnila, ako bi morebiti ona preskrbela take nabiralnike. 10. Ker ima tukajšnje okrožje svojo godbo, zato sklenu okrožni odbor, naprositi Z. O., da preskrbi potrebne note za godbo na pihala vseh tistih pesmi in koračnic, ki se bodo izvajala pri kaki prireditvi, ali so se že izvajala. Z. O. naj določi tedaj vse koračnice, ki se bodo izvajala pri kaki prireditvi, ali so se že izvajale. Z. O. naj določi tedaj vse koračnice, ki se bodo izvajale pri letošnji javni prireditvi. Ker ima že več odsekov godbo, naj bi Zveza proizvedela, kako so vse te godbe uglasene. Morebiti bi se dalo godbe združiti? Čujemo tudi, da se je pojavilo več orlovskih himn, naj tedaj Z. O. določi eno kot pravo in naj našemu okrožju blagovoli poskrbeti note zanjo. 11. Nabori. Vsak Orel naj gre na nabor z znakom. Vsi Orli naj grejo skupno in naj se tudi skupno peljejo. 12. »Žegnanje« naj bi ne bilo izgovor, da isti dan ne more biti vsled »žegnanja« telovadbe ali kake druge odsekove prireditve. Zakaj tako, ni težko uganiti. Ravno isti dan je potrebno, da odsek kaj priredi. 13. Okrožje napravi enkrat skupni izlet k sv. Ahcu. Dan in spored se določi na drugi okrožni seji dne 20. aprila t. l. 14. Dva dobropoljska predtelovadca bosta hodila v Skocijan vadit ondotne brate redovne vaje in pa izvajati proste vaje za vajo godbi. 15. Končno se še sklenu, da plača vsak član okrožnega odbora, ki neopravičen izostane od seje, 5 K kazni v okrožno blagajno. (Jako pameten sklep! Posnemajte! Opomba uredn.)

Kamnik. Okrožna seja se je vršila dne 29. januarja v Kamniku. Za sejo je bil preje določen natančen spored. Brat Maier opozarja na sklep, da imajo odseki pošiljati prepise sej okrožju. Na pomisleke nekaterih Orlov glede molitve pred in po seji se okrožje ne ozira. V vsaki telovadnici se mora obesiti križ. (Lep, zelo posnemanja vreden sklep! Opomba uredn.) Domžalski odsek naj skliče izredni občni zbor, ki se ga udeleži tudi zastopnik okrožja. Vaje vaditeljskega zbora se bodo vršile pred okrožnimi sejami od 12. do 2. ure. Trobentači se vadijo 12. februarja ob 3. uri v Kamniku; izvolijo naj si načelnika. Prihodnja seja bo 26. marca v Kamniku. Navzoči so bili pri tej seji iz Kamnika 3, Mekinj 3, Šenturške gore 1, Domžal 3, Komende 2, Mengša 2, Homca 3, Radomelj 1, Rov 2.

Odseki.

Gradec. Kakor smo zadnjič rekli, tako je bilo. Tisti teden po Božiču se je zbrala lepa četa fantov v »Kresu« in g. iur. Kovač nam je tako natančno

razložil pomen in namen naše lepe organizacije, da ni bilo nobenega več, ki bi dvomil o potrebi Orla med nami. In napravili smo si primerna pravila in si izvolili odbor peterih fantov, ki zdaj skrbijo, da reč ne bo zaspala. Razmere naše pa so take, da za enkrat še ne moremo pristopiti kod odsek k Z. O. v Ljubljani, največ zato, ker bi ne mogli izvrševati vseh obveznosti nasproti njej. Naš Orel ima namen, kar se je tudi povdarjalo pri ustanovitvi, da vzgoji fante, ki so iz raznih krogov tukaj, da bodo lahko potem doma vadili Orla, saj je znano, da ravno po Stajerskem še primanjkuje vaditeljev Orla. Kaj se pa potem šulite v »Mladost«, si bo morda kdo mislil. Pa le počasi, brate! Če pogledam v »Društveni koledarček«, vidim, da vseeno mi še tudi nismo zadnji. Naj navedem sredstva, s katerimi mi skušamo slediti lepim ciljem Orla: O Božiču smo si fantje naročili 20 »Društvenih koledarčkov«, 10 »Mladosti« in 5 »Naših Domov«; potem imamo pa še v »Kresu« bogato knjižnico »Slovenske dijaške zveze« in vse dobre slovenske časopise. Pa to še ni vse! Ob novem letu smo si naročili šest tamburic in ko bomo imeli dne 25. marca svojo prvo gledališko predstavo na lepem novem odru, nastopili bodo že tudi novi tamburaši. Dalje imamo vsako nedeljo predavanja, katera nam oskrbijo gg. »Zarjani«. Razun tega pa imamo Orli vsako soboto socialni kurz. Predavali so nam dosedaj: g. iur. Puntar je govoril dvakrat o družbi in družini. Stvar je bila prezanimiva, zlasti ker se je dotaknil vprašanja, kaj je vzrok, da družba, družina hira. Potem nam je g. iur. Ivo Česnik v štirih predavanjih takisto zanimivo govoril o nalogi občine in države. Iz zgodovine nam je navedel toliko zanimivih točk, da smo vselej pozorno sledili govorniku. Potem pa nam je g. iur. Kovač dvakrat razlagal društveni zakon ter znal tiste suhe paragrafe tako zasukati, da je zmeraj zanimivo bilo; dvakrat nam je pa govoril o preporodu našega naroda potom društev. Delovanje Slomška, Mahnič, dr. Kreka in drugih velikih mož nam je tako živo naslikal, da so naša srca kipela navdušenja. Sedaj pa je že tretjič govoril g. iur. Logar o zgodovini raznih stanov, s čim se je pečal nekdaš kmet, kako je tlačanil in kako se je razvilo socialno vprašanje. Gospodje so se zmenili in sedaj je eden bolj zanimiv kot drugi. Če omenim, da se sestanki vrše strogo parlamentarno in da po govoru fantje sami tudi kakšno rečemo, potem je bilo gotovo prav, ko sem rekel, da mi nismo kar tako. Sedaj pa je g. iur. Ogrizek pričel ob četrtkih razlagati nam še temeljne nauke o knjigovodstvu in združništvu ter vso stvar tako obrnil, da se zraven tudi nemščino učimo. Zato pa napreduje naš »Kres«. — Domovina pozna naše katoliške akademike in stavi na nje veliko nad. Prav ima! Mi pa, ki vidimo, kako požrtvovalno delujejo, da bi ohranili, vzgojili poštene graške Slovence veri in narodu, smo jim še posebej hvaležni. In zato smo veseli, da bo ob desetletnici »Zarje« v Ljubljani tabor slovenskih Orlov, katerega se udeležijo, če da Bog in sreča junaška, tudi četa graških Orlov.

Št. Jur ob Taboru. Iz zapisnika o občnem zboru dne 29. grudnia m. l. Peti je bil ustanovljen naš odsek na Stajerskem, a v dveh letih se je povzpел na višje mesto. To pa po zaslugi svojega načelnika, čegar zmožnosti cenijo tudi drugod. Saj je bil izbran za načelnika Savinjskega okrožja in od Z. O. za podnačelnika za Stajersko. Škoda, da mu, kmečkemu fantu, čas ne dopušča, posvetiti se popolnoma mladinskemu delu. Odsek je imel tekom leta 7 mladeniških večerov raznega izobraževalnega značaja in 46 vaj. Telovadcev je bilo 16, pri vsaki povprečno 13. Javne nastope je imel odsek 3, skupne izlete tudi 3, dva pa po enem zastopniku (v Radeče in Št. Ilj). Tečajev so se udeležili Orli dveh skupno, enega (v Ljubljani), pa samo načelnik. Prejemkov je bilo 194 kron, izdatkov 163 kron. Račun obleke ni vštet. To si je nabavil vsak sam. Voljeni so bili soglasno: Predsednikom in blagajnikom Jos. Lončarič, podpredsednikom in tajnikom Bož. Drolc, tajnikovim nam. Al. Čulak, blag. nam. Kar. Čulak, od-

bornikom Fr. Blatnik in Jož. Razgon, načelnikom pa zopet Kar. Čulak. Pregledovalca računov sta Lončar Fr. in Markošek Jak. Posebna hvala gre mladeniču Antonu Pepelu, ki nam je napravil 25 palic brezplačno. Bog pomodi k napredku tudi v novem letu!

Trbovlje. V nedeljo, dne 29. januarja 1911 se je vršil redni letni občni zbor našega Orla. Navzočih je bilo 52 rednih in podpornih članov. Brat predsednik preč. g. Jos. Pečnak, pozdravi z lepimi besedami navzoče ter navdušuje mladeniče za nadaljnje vztrajno delo. Temu sledi poročilo tajnika, ki se glasi približno takole: V minulemu letu se je vršilo 12 odborovih sej. Poleg tega so se pa prirejali tudi bratski sestanki, pri katerih se je sklepalo o javnih nastopih in prireditvah. Vprizorilo se je šest igrokazov, in sicer: »V Ljubljano jo dajmo«, »Sanje«, »Bratranec«, »Tri sestre«, »Junaki« in žaloigra »Za pravdo in srce«, katera se je na željo občinstva ponavljala. Od 5. oktobra je tudi imel odsek vsako sredo predavanje. Odsek šteje 24 izvršujočih in 28 podpornih članov, od teh je 13 podpornih članic. Nato poda blagajniško poročilo brat preč. g. Niko Jamšek. Dohodkov je bilo 552 K 48 vin., izdatkov 523 K 20 vin., torej gotovina 29 K 28 vin. Poleg tega je imel odsek še 585 K dohodkov, in sicer: naša javna telovadba, čisti dobiček 440 K; veselica dne 20. novembra, čisti dobiček 145 K. Teh 585 K se je pa obrnilo za »Društveni Dom«. Brat blagajničar predlaga, da bo letošnje leto moral Orel prav pogosto prirejati veselice, ker »Društveni Dom« še ni popolnoma plačan; kajti on stane okrog 30.000 kron. Zatem sledi poročilo načelnika br. Iv. Jordana, ki izvaja približno sledeče: Letos se je vršilo šest javnih nastopov. Eden najlepših nastopov je bil za nas pač 11. september, ko smo otvorili naš »Društveni Dom«. Prihiti so nam ta dan na pomoč vsi bližnji stajerski in kranjski odseki ter povzdignili ta dan, dan manifestacije, dan telovadbe, moči in navdušenja, tako da je bil to eden najlepših nastopov na Stajerskem. Odsek šteje 18 krojev in 24 telovadcev. V letošnjem letu so bile 104 telovadne vaje po dve uri; povprečni obisk telovadcev znaša 17 članov. V vseh vajah je bilo 13.833 telovadcev. Odsek je imel tudi 26 izvanrednih vaj, ki se pa niso vzele v štatistiko. Nato se preide k volitvam. Izvoljeni so sledeči: br. preč. gosp. Jos. Pečnak, predsednik; br. Ig. Štrovs, namestnik; br. Slavo Govejšek, tajnik; br. Fr. Zupan, nam.; br. preč. g. Niko Jamšek, blagajnik; br. Fr. Lorber, nam.; br. Iv. Zupan st., br. Dom. Kolenc, br. Jos. Kahne, br. Vek. Božič, odborniki. V vadijski zbor: br. Avgustin Jordan, načelnik; br. Iv. Črne, br. Dom. Kolenc, br. Peter Krevl in br. Pavel Radanovič, vadijci. Za oskrbovanje orodja se izvolita br. Iv. Grmadnik in br. Fr. Zupan. Po končanih volitvah se zahvali v imenu vseh telovadcev br. Črne našemu predsedniku preč. g. Pečnaku za njegovo velikodušno darilo, katero je daroval, da smo lahko plačali bradljo, in sicer 150 kron. Da, dragi Orli, veliko hvaležnosti smo dolžni našemu vrlemu, nad vse požrtvovalnemu predsedniku. Zato se mu tudi moramo hvaležne izkazati s tem, da bomo prav pridno telovadili ter se po njegovih navodilih vedno ravnali. — Potem govori gdčna Cukjatičeva in navdušuje mladenke k delu za Orla. Po končanem govoru brat predsednik z navdušenimi besedami zaključuje občni zbor ter povdarja, da naš odsek glede delovanja najbrž ni med zadnjimi na Stajerskem, akoravno ima vedno hud boj z nasprotniki. — Naj navedem en dokaz: Dne 19. januarja t. l. smo uprizorili igro »Za pravdo in srce«. Polna je bila dvorana gledajočega občinstva. Pa komaj se je pričelo prvo dejanje, že je pridrvila cela druhal pred »Društveni Dom«, hoteč udreti od zadnje strani na oder, da bi razgnala igralce ter najbrž kamenjala gledajoče občinstvo. Ljudje so razburjeno vstajali in bežali iz dvorane, ko so slišali razbijanje po vratih. Ker so pa bile vrata za odrom zaklenjene, so pa udrli v društveno gostilno, odkoder so pa urno sfrčali. Iz maščevanja so pa začeli kamenje metati v »Dru-

štveni dom«. Nato se je začel pravcati boj, tako da je bil eden naših mož nevarno ranjen na čelu. Mi smo pa vkljub razburjenju lepo nadaljevali igro, le tu pa tam se je včasih opazil kak pogrešek, kar se pa v takem slučaju, v kakršnem smo bili, pač ne more zameriti. Da se tako grdi in res žalostni slučaji več ne pripetijo, zato je že preskrbljeno.

Devica Marija v Polju. Ker prinese tale »Mladost« sliko o naši orlovski godbi, naj podamo o njej tole poročilo: Ko je lansko leto dne 10. julija ob ustanovitvi »Slovenske Straže« liberalna požarna bramba zavrгла ponudbo, da sodeluje pri veselici in je pripravljali odbor tudi godbo odklonil, so se Orli pričeli zanimati za godbo in v sporazumu z odborom Kat. izobraž. društva so pričeli zbirati fante za godbo. Naši Orli so takoj skoro napolnili število potrebno za godbo. Gosp. župnik Ivan Müller je z veliko vnemo podpiral to misel. Kat. izobraž. društvo je založilo denar, s katerim so se godala naročila in takoj plačala. Naši fantje so se z veliko vztrajnostjo in vnemo udeleževali vsak večer poučnih vaj v teoriji. Posebno veliko truda si je prizadejal gosp. Timišelj, ki je vsak večer razlagal

Vič-Glince. Dne 22. januarja 1911 je imel tukajšnji telovadni odsek svoj III. redni občni zbor. Iz posameznih poročil dnevnega reda je omeniti, da je odsek štel koncem leta 1910 34 rednih in 2 podpornih članov. Tekom leta je sicer več članov zapustilo odsek, bodisi da so morali k vojakom, bodisi da so si morali drugod iskati delo in služiti kruh; ali vsi so po dopisovanju s posameznimi člani, pa tudi potom »Mladosti«, katero prejemajo, z odsekom ostali v tesni zvezi. Odbor je imel tekom leta 13 sej in v zimski sezoni 11 mladeniških večerov s predavanji in govorniški vajami. »Mladosti«, ki se je pridno prebiral, je prihajalo v odsek 30. V tehničnem oziru odsek v zadnjem letu ni pokazal posebnega napredka, pač pa je bil zelo zastopan pri javnih prireditvah, telovadbi, izletih, zvezinih sejah in tečajih. Novi odbor se je izvolil sledeče: br. Valentin Sever, predsednik; br. Ivan Jezeršek, Ivan Samotorčan, Josip Jereb, Srečko Bergant, P. Teodor, odborniki; br. Janko Vrhunc, načelnik.

Horjul. Ker smo že dlje časa molčali, naj danes napišemo par vrstic o našem odseku. Naš odsek šteje 22 izvršujočih članov in 50 podpornih. Telo-

Orlovska godba v Dev. Mar. v Polju.

in učil tiste hude note, katere so našim fantom prizadevale precej truda. Koncem oktobra so prišla pihala, nakar se je takoj pričelo z šolo. Seveda bi kak strahopetnež takoj odnehal pri tolikem naporu, kakor so ga naši fantje prestali izpočetka. Ali naši Orli so bili že vajeni discipline, ki jim je tu prav dobro služila. Vsak večer so skoro do enajstih trobili, a kljub temu so vztrajali. Ko pa so prvo vajo skupno zaigrali, je bil ves trud pozabljen. Tako se še sedaj neprestano urijo. O božičnih praznikih so igrali v cerkvi dve nabožni skladbi. Na novega leta dan so ob otvoritvi »Ljudskega Doma« zopet nastopili in želi obilo pohvale. Sedaj gre seveda veliko lažje kot pa od začetka. Kroj imajo orlovski. Ravno sedaj pa, ko to pišem, igrajo krepko himno »Bratom Orlom«, ki jo je zložil g. dr. Lampe. Tako bo naša organizacija napravila zopet en korak dalje v izobrazbi. Upamo, da se bo imel še marsikdo priliko zabavati ob zvokih naše godbe. H koncu naj še izrečem g. Timišlju priznanje in zahvalo, ker le on je s svojo železno potrpežljivostjo in vztrajnostjo spravil godbo na to stopinjo. Bog ga živi! Godba šteje sedaj 25 mož in se bo s časom še pomnožila. Mi gremo naprej po geslu, ki se blesti na našem »Društvenem Domu«: Veri in omiki!

vadimo ob torkih, četrkih in nedeljah zvečer od 8. do 9. ure. Ob sobotah se vrši vaditeljska telovadba. Fantovski večeri se vršijo vsako nedeljo zvečer pred telovadbo. Brat g. kaplan Švigelj nam razlaga »Zlato knjigo« in »Mladeniško organizacijo«. Razgovor pri teh večerih se suče tudi okoli zgodovine in kmečkega vprašanja. Zeleti je le, da bi nekateri fantje pokazali malo več veselja in zanimanja za organizatorično delo. V tehničnem oziru vsako dobro napredujemo. Na spomlad, ko bomo prišli pod milo nebo, pričnemo z moreško. Vadil jo bo brat podnačelnik. — Finančne krize je odsek sicer rešen, vendar bi ob tej priliki opozorili naše podporne člane na članarino. Venomer nadlegovati nam je sitno, a mnogi se sami nočejo spomniti. — Naš odsek torej v splošnem prav lepo napreduje. Pohvaliti je treba posebe fantovsko samozavest, ki se ne briga za puhle psovke nočnih več. Orlovska disciplina in fantovska odločnost nam pričata, da ne bodo nikdar dopustili, da bi kdorsibodi blatil njihovo in čast domačih deklet. Na zdar!

Šmartno pri Litiji. Že dolgo časa nismo poročali o naših Orlih in o društvu, kako se prav krepko razvija. Dne 28. t. m. se je vršil občni zbor. Predaval je profesor Dolenc iz Ljubljane poljudno in na-

vdušeno o zgodovini kmečkega stanu. Na obnem zboru smo izvolili sledeče brate: Franc Ilovar, predsednik; Anton Sirok, načelnik; Martin Ferne, podnačelnik; Ernest Drčar, blagajnik; Franc Kršič, tajnik; Franc Poglajen, Franc Jeriha, Martin Ferne, odborniki. — Telovadba se vrši dvakrat na teden, in sicer: v torek na orodje, v petek redovne vaje, proste vaje, sabljanje in rokoborba. Udeležujemo se prav pridno branja »Zlate knjige« in »Knjige o lepem vedenju«. Dne 7. t. m. se je udeležil telovadbe brat Pavel Kržan. Torej vsi bratje Orli: Le krepko naprej!

Mengeš. Na Svečnico dne 2. svečana smo imeli tu tri občne zборе, in sicer: Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva, Slovenske Straže in Orla. Nas zanima zadnji, o tem torej kratko poročilo. Br. predsednik Ignac Gorenc pozdravi vse brate Orle ter poroča o delovanju v preteklem letu. Odbor je imel 15 sej, pri katerih se je marsikaj važnega sklenilo. Učnega tečaja v Kamniku meseca januarja 1. l. se je udeležilo šest članov, v Ljubljani mes. novembra pa en član. Udeležili smo se dveh Zvezinih sej in pa vseh okrožnih našega okrožja, kakor tudi občnega zbora v Ljubljani. Izletov in javnih telovadb smo se udeležili skoro vsi Orli šestkrat, in sicer: v Radomlje, Stranje, Senturško goro, Domžale, Sent Ilj in Rova. Udeležili smo se z zastavo slavnosti v Stari Loki ob priliki blagoslovitve orlovske zastave. Poleg tega pa se je udeležil naš Orel korporativno dvakrat procesije in pa dvakrat skupnega sv. obhajila. Ob priliki birme smo sprejeli tudi našega presvitelega knezoškofa. Meseca decembra smo se udeležili pogreba nezabnega brata Riharda Smoleja, okrožnega podpredsednika v Komendi. Tudi pri raznih društvenih prireditvah smo sodelovali. Trikrat smo sami igrali s pomočjo bratov dijakov v počitnicah in pa tukajšnjih podpornih članic Orla. Poročilo br. blagajnika Ant. Oražma se glasi: Prejemkov 246 K 27 vin., izdatkov pa 236 K 27 vin., ostanek 10 K, skupni promet 482 K 54 vin. Se vzame na znanje. Poročilo br. načelnika Iv. Rodeta je sledeče: Rednih telovadcev je 18, podpornih članov 15, telovadnih vaj je bilo ravno 100, vsakokrat po dve uri, telovadnih ur smo imeli 3728, prisotnih 2468, odsotnih 1260, na uro je telovadilo 21 telovadcev. Brat načelnik opozarja brate Orle, naj vztrajajo pogumno na tej poti lepe mladeniške organizacije, katera nam bo dala za bodočnost poštenih in odločnih mož krščanskih načel, kakoršnih tako potrebujemo v današnjih razmerah. Nato se je volil novi odbor takole: Predsednik Ignac Gorenc, podpredsednik Val. Kajdič, tajnik Alojzij Zidar, blagajnik Anton Oražem, načelnik Ivan Rode, podnačelnik Anton Oražem, odborniki: Matej Hribar, Franc Krivc in Blaž Kecelj. Vaditelja sta še poleg načelnika in podnačelnika Blaž Kecelj in Joško Koželj. Takoj je bila skupna seja, pri kateri se je pobralo za »Mladost« in se je tudi vpisalo nekaj novih podpornih članov. Nato pa je zaključil predsednik Gorenc občni zbor z željo, naj agitirajo bratje Orli, da pridejo v naše vrste vsi dobromisleči mladeniči!

Selca. Ob priliki občnega zbora Orla je predaval brat Iv. Podlesnik. Pokazal je važnost mladinskih organizacij tudi za naše gospodarstvo. — V preteklem letu je imel odbor 13 sej, več sestankov; Orli so se redno udeleževali društvenih predavanj. Trikrat so skupno pristopili k sv. obhajilu v kroju. Nastopili pri obeh procesijah s sv. R. T. Namesto običajne podoknice knezoškofu ob birni so priredili v dvorani telovadbo. Nedelje poleti smo porabili za izlete, in sicer 4. avgusta na Ratitovec s sv. mašo na Prtovcu; 15. avgusta v Crngrob, 21. avgusta v Sorico; na angelsko nedeljo se jih je 17 udeležilo skupnega zborovanja na Brezjah. Pri Zvezini seji v Logatcu je bil načelnik; tečaja za telovadbo so se udeležili trije. Od začetka septembra ima Orel svojo blagajno. Da Orel nima nič več dolga, k temu je največ pripomogel dr. Krek, ki je prvi dobilek »Turškega križa« določil za orlovske potrebščine. Članarina znaša 1 K 20 vin. na leto. Podporni član

je, kdor plača vsaj 1 krono na leto. Za sporna vprašanja med izobraževalnim društvom in Orlom se je ustanovilo razsodišče. V nov odbor so izvoljeni: predsednik J. Kepec, podpredsednik poslanec Fr. Demšar, tajnik Janez Bešter, blagajnik Fr. Sparovec, odborniki: Fr. Gortnar, Mat. Solar, Fr. Demšar; za načelnika Jož. Megušar, podnačelnik Fr. Brtoncelj.

Naklo. Ob priliki bogatega »tolarja« je neki naš brat to-le spesnil:

Že stara navada nam fantom velevala:
naj ne zamudimo prevažnega dneva,
od neveste in ženina vzeti slovo;
navada pri nas je ta bila in bo.

In fantovska šega nadalje naglašala,
pravice so take, kdor zanje vpraša:
Kdor vzame nevesto iz naše vasi,
v zameno nam »tolar« za njo podari.

»Tolarja« mi fantje ne bomo zapili,
orodje za Orla si bomo kupili,
pri vajah spominjal nas bode na dar:
Bog ženina živi, nevesto — na zdar!

Jesenice. Telovadni odsek Orel je imel svoj letni redni občni zbor skupno z občnim zborom Katol. delavskega društva dne 5. februarja zvečer. Naj povzamem nekatere stvari iz tajnikovega poročila. Odsekov odbor je imel v letu 1910. 21 odborovih in 7 vaditeljskih sej. Odsek je priredil dve javni telovadbi: 6. marca obenem z mladeniškim tečajem in 14. avgusta skupaj z ustanovitvijo »Gorenjske podružnice S. D. Z.« Ob četrtkih zvečer se je telovadcem čitala in razlagala »Zlata knjiga«. Poleg tega so se člani Orla vedno udeleževali skupnih društvenih predavanj, ki jih je bilo 19. Odsekovi vaditelji so hodili podučevati tudi sosednje odseke v telovadbi, zlasti v Bohinj in na Bled. Odsek je dne 4. julija s pomočjo drugih društvenikov zažgal veličasten kres v prilog »Slovenske Straže« in na čast sv. Cirilu in Metodu. Udeležil se je v kroju korporativno procesij na Veliko soboto in na sv. Rešnjega Telesa dan, udeležil se je dalje pogreba č. g. župnika Tomaža Potočnika na Breznici, pohitel k slavnosti goriške Zveze na sv. Goro pri Gorici in k javni telovadbi v Solkan, poletel v Sent Ilj na Štajersko k otvoritvi »Društvenega Doma« in k ustanovitvi telovadnega odseka v Št. Jakob v Rožu, odposlal svoje zastopnike k Zvezni seji na Brezje. — Orodje ima odsek sledeče: Drog, bradlja, konj, koza, krogi, skok in palice. Redno telovadbo je imel ob nedeljah dopoldne in ob četrtkih zvečer; telovadnih ur skozi leto je bilo 67, udeležilo se jih je 1072, neudeležilo 977 telovadcev. Vseh članov v odseku je 31 telovadnih in 7 podpornih, skupaj 38 članov. Na »Mladost« je naročenih 20 fantov. »Čebelica« odseka ima v Hranilnici in posojilnici na Jesenicah naloženih 247 K 20 vin. Mnogo fantov se je vpisalo v abstinenčni krožek, ki se je ustanovil 22. decembra 1910. — Kakor vidimo, je odsek v preteklem letu marljivo delal. Upajmo, da tudi zanaprej ohrani svojo marljivost in da vztraja na začetem potu. Na zdar!

Šmartno pod Šmarno goro. Že dolgo časa nismo o našem odseku nič poročali. Telovadimo redno vsako sredo in petek. V sredo telovadimo eno uro, potem pa nam razlaga č. g. župnik I. Lesar »Zlato knjigo«. Lepo se mu za njegov požrtvovalni trud zahvaljujemo! V petkih pa se po telovadbi vrše navadno skušnjo za igre. Prihodnja igra »Repositev« bo 26. t. r. Kdor se želi prisrčno nasmejati in zabavati, naj je ne zamudi!

Sodražica. Ta predpust smo imeli tudi iz našega odseka ženina. Poročil se je podnačelnik Ivo Cvar, katerega je k poroki spremljalo 20 članov v kroju, da mu pokažejo svojo bratovsko ljubezen in spoštovanje. Pri službi božji sta stregla brata Anton Zadnik in Jakob Mihelič. Zelo lepo je bilo videti odraščene mladeniče udane in vnete za čast božjo.

Ker imamo v odseku skoraj vse pevce, je pri sveti maši pel močan moški zbor. Vernemu ljudstvu je vse zelo dopadlo. Ne tako pa dopisurju »Slovenskega Doma«, ki se je nad tem pohujšal v svojem nežnem srcu, ker se najbrž boji, da bi sveta maša, na katero on toliko da, ne imela veljave. Če Orlo strežeta . . . Zenin pa, ljubitelj in goreč član Orla, je mesto »tolarja« povabil po poroki brate Orle na veselo svatovščino, na kateri ni ostalo brez budnih napatnic novemu zakonskemu paru in svatom. Na svatbi je vladal en duh in ena misel in zato se ne zmenimo nič za liberalne oslarije ter ostanemo vedno zvesti člani Orla, liberalni kampjoni naj pa se v teh zanje tako žalostnih časih, ko gre njihova reč pot splošnega konkurza, tolažijo s svojimi duhovitimi dopisi v ljubljanske cajtenge. Pri nas pa je — vesel pojav! — zadnji čas narastlo število naročnikov »Mladosti« za štirinajst novih. Orli »Mladost« prav radi beremo, kar vsled svoje izborne vsebine tudi zasluži.

Idrija. Dne 29. prosinca se je vršil pri nas, tako od strani telovadcev, kakor od strani podpor-nih članov, dobro obiskan redni občni zbor. — Predsednik br. Karol Treven otvoril občni zbor, pozdravi vse udeležnike ter preide takoj k svojemu poročilu. Od 17. do 20. sušca smo imeli duhovne vaje, 8. vel. travna smo odkrili nagrobni spomenik našemu rajnemu br. predsedniku Fr. Svetličiču. 4. in 10. julija smo manifestirali o priliki ustanovitve podružnice »Slov. Stražec«. Kmalu nato nas je zadela bridka izguba, naš ljubljani brat, svetovalec č. g. Mihael Zevnik, je bil službeno prestavljen. 28. velikega srpana smo mu izročili častno diplomu in dan kasneje se je preselil v svoj novi kraj, lepi Kamnik. 2. oktobra smo, pokoreč se višjim oblastim, razpustili naraščaj. — Poročilo tajnika: Odsek šteje 28 telovadcev ter 106 podoprnih članov, sej smo imeli 52 rednih in 4 izredne ter 18 predavanj. Odsekovi javni nastopi: 23. prosinca javna telovadba vzorne vrste v hotelu Didič; 1. majnika izlet, združen z javno telovadbo v Otaležu; 14. avgusta izlet, združen z javno telovadbo članov in naraščaja v Belo; 22. avgusta odhodnica br. Mihaelu Zevniku v hotelu Didič; 25. septembra odhodnica k vojakom odhajajočim telovadcem; 22. prosinca veselica z igro »Repositev«; 20. marca in 10. decembra smo se udeležili skupno sv. obhajila ter procesij na dan sv. Rešnjega Telesa in sv. Ahacija. Dalje je bil naš odsek zastopan: 5. junija pri Zvezni seji v Logatecu; 3. julija pri javni telovadbi v Gorici; 15. avgusta pri otvoritvi »Doma« v Logatecu; 21. avgusta pri odkritju spomenika dr. Fran. Lampeta v Črnem vrhu; isti dan pri prireditvi v Cerknici; 4. septembra pri Zvezni seji na Brezjah; 11. septembra pri otvoritvi »Doma« v Zireh; 18. septembra pri javni telovadbi v Hotedrščici; od 21. do 27. novembra pri mladeniškem tečaju v Ljubljani. Revizijo smo imeli 16. prosinca lanskega leta. — Poročilo blaginika: Dohodkov smo imeli 902 K, stroškov pa 928 K 43 vin, prometa je bilo torej 1830 kron 43 vin. Koncem leta 1910. je bilo v hranilnici 288 K 19 vin., v ročni blaginji pa 73 K 37 vin. Vrednost inventarja se ceni 940 K. — Poročilo načelnika: Opozarja telovadce, naj se redneje kakor dosedaj udeležujejo telovadbe, kajti statistika kaže, da so nekateri zelo neredno obiskovali telovadne ure. V pretečem letu je telovadilo povprečno na uro 17 telovadcev. — Slede volitve, katerih izid je sledeči: predsednik Karol Treven, namestnik Leopold Puc, tajnik Lajpajne Franc, namestnik Bratuš Franc, blaginik Ivan Svetličič, namestnik Karol Hrovat, odbornik č. g. J. Gnidovec, načelnik Ivan Čibej. Med slučajnostmi se je sklenilo zlasti, da mora vsak član ki ima krog, **vlačiti vsakomeščno po dve kroni v »Čebelico«, in sicer do meseca avgusta, takrat pa se mu ta denar povrne, da na lahko porabi za avgustovo prireditev v Ljubljani.** Sklenilo se je omenjeno radi tega, da ne bo imel noben telovadec izgovora, ko bo treba iti v Ljubljano, da nima denarja. — Dalje se je sklenilo, da se ustanovi dramatični odsek. Poverilo se je enemu bratu, da na-

bira člane ter potem odboru poroča, kateri naj potrebuje ukrene. V veseli nadi, da bo poročilo prihodnjega občnega zbora še veselejše in povolnejše, smo se razšli z bratskim pozdravom.

Leposlovje.

Predpusna misel.

Noveleta.

Spisal Aleksander L. Kielland, Danec.

Lahkotno in brez truda stopala je po gladkih mramornatih stopnicah, nosila jo je njena velika nadarjenost in izredna lepota. Zavzemala je mesto v dvoranah bogatinov in mogotcev, ne da bi poplačala to s svojo častjo in dobrim imenom. In vendar ni mogel nihče povedati, odkod je; le šepetali so, da je izšla iz beračije.

V pariškem predmestju je preživela svoja otroška leta v uboštvu, revščini in nesnagi, o katerem ima pojem, le kdor ga pozna iz skušnje; mi drugi, ki ga poznamo samo iz knjiž in povesti, moramo si vzeti na pomoč svojo domišljijo, da si moremo predstavljati velikomestno bedo — in vendar so najgroznejše slike le senca resničnega življenja.

V resnici je bilo le vprašanje časa, kdaj jo potegne zlo pod se — kakor zobčasto kolo, če kdo pride preblizu stroja — da jo zavrti v kratko življenje, polno sramote in ponižanja, potem pa pahne z neizprosno natančnostjo stroja v kot, kjer naj nepoznana in zaničevana konča svoje grešno življenje.

Toda njo je, kakor se večkrat zgodi, »odkril« bogat in imeniten gospod, ko je štirinajstletna dekletka tekla po pariški ulici, na potu v temno podstrešno sobico v rue des quatre vents, kjer je delala pri neki cvetličarki, ki je izdelovala v prvi vrsti plesne šopke.

Bogatemu možu ni ugajala le njena izredna lepota, temveč tudi njena hoja, stas in izraz; vse mu je kazalo, da se bojuje tu prvotno dober značaj z rastočo predrznostjo. Ker je posedoval neizmerno bogastvo, sklenil je poskusiti uboga otroka rešiti.

Dobiti je ni bilo težko, saj ni imela nikogar. Dal ji je ime in jo poslal v najboljši zavod. Zelo ga je veselilo, da so slabe kali usahnile in zgubile. Razvil se je ljubeznjiv, pa nekoliko len značaj, vedla se je mirno in zelo dostojno ter postala izredna lepota. Ko je odrasla, jo je poročil in živela sta mirno in zadovoljno; ne glede na veliko razliko v starosti ji je zaupal popolnoma, kar je tudi zaslužila.

Na Francoskem ne živijo zakonci tako združeni, kakor pri nas, njih zahteve torej niso tako velike in razočaranja manjša. Ona ni bila sicer srečna, toda zadovoljna. Njen značaj se je nagibal k hvalenosti. Bogastvo je ni dolgočasilo, ravno nasprotno, včasih se je radovala prav otroško nad njim, o čemer pa ni nihče česa slutil, kajti bila je vedno mirna in ravnodušna. Slutili so pač, da je njena preteklost čudna, toda ker ni nikdo vedel odgovora, nehali so izpraševati; v Parizu imajo mnogo drugega misliti.

Svojo preteklost je pozabila. Pozabila jo je, kakor pozabimo cvetlice in svilene trakove in zaljubljena pisma svoje mladosti — nikoli ne mislimo na nje. Zaklenjena leže v predalu, ki ga nikdar ne odpremo. In vendar, če se zgodi, da pogledamo nekoč v ta skrivni predalček, takoj spoznamo, ako bi manjkala le ena sama cvetka, le en sam trak, ker spominjamo se vsega tako živo — spomini so istotako sveži — istotako prijetni — istotako grenki, kakor nekdanj.

Tako je pozabila ona svojo preteklost, zaprla je svoje spomine in vrgla ključ proč — — — Pa ponoči je sanjala včasih strašne sanje. Zazdelo se ji je, da jo budi stara coprnica, pri kateri je prej stanovala, podeč jo ven v mrzli jutranji zrak k

cvetličarki. Skočila je kvišku in srepo zrla v smrt-nem strahu v temo. Toda takoj je začutila svilen oedejo in mehke blazine. Potem pa se je udala onemu sladkemu čustvu, ki ga vsak občuti, ko spozna, da so slabe in grozne sanje bile le — sanje.

V mehke blazine naslonjena pelje se sedaj na ples k ruskemu poslaniku. Kolikor bolj se bliža cilju, tem počasneje vozi kočijaž, dokler ne pride v ravnino, koder pelje korakoma. Na velikem trgu pred s plinom in bakljami razsvetljenim hotelom zbrala se je velika množica ljudstva.

Ne samo šetalci so obstali na mestu, ampak večinoma delavci, postopači, revne žene in dvomljive ženske stoje na obeh straneh vozov v veliki gneči. Osoljene opazke in razuzdane šale v pariški predmestni govorici kar dežuje na imenitne ljudi. Danes sliši ona zopet izraze, katerih ni čula že leta in leta in zardi pri misli, da je ona morda edina v dolgi vrsti vozov, ki razume te izraze pariške sodrge. Ogledovati začne obraze krog sebe in zdi se ji, da jih pozna vse. Saj ve, kaj mislijo, kaj jim roji po glavi in množica spominov se ji vzbudi, kolikor more se jim pač brani, toda danes je slabotna v boju proti njim.

Vrgla je sicer ključ od skrivnega predalčka proč, toda proti svoji volji ga pobira zopet nazaj in spomini se je polaste.

Spominja se, kako je sama — še na pol otrok — gledala poželjivo gospe, ki so se vozile okrašene, nališpane na ples in v gledališča, kako pogosto je zavistni jokala nad cveticami, ki jih je težko skupaj povila, da se druge nališpajo z njimi. Tukaj vidi iste poželjive oči, taisto nenasitno strašno zavist. In temni resni možje, ki pol zaničljivo pol grozeče gledajo ekvipaže — vsi jo poznajo. Ali ni sama še majhna deklica ležala v temnem kotu in prisluskovala njihovim pogovorom o krivici življenja, o tiranstvu mogotcev, o pravici delavstva, po kateri morajo le stegniti roko. Dobro ve, da oni vse sovražijo — od lepo rejenih konjev prav do bliščečega voza, najbolj pa one, ki sede v njem — one pohlepne vampirje in one dame, katerih lišp in okrasje stane več, nego si delavec prisluži celo svoje življenje.

Ogleduje dolgo vrsto vozov, ki se pomika počasi med množico, spomni se pol pozabljene slike iz šolskega življenja v zavodu. Spomni se povesti o Faraonu, ki je zasledoval s svojimi vozovi Izraelce skozi Rdeče morje. Valove, ki si jih predstavlja rdeče, vidi stati na obeh straneh Egipčanov. Mojzesov glas zadoni, on stegne palico nad morjem, valovje Rdečega morja pokrije Faraona in vso njegovo vojsko. Toda ti zidovi, ki stoje na obeh straneh, so bolj divji in ropazelnji, kot morski valovi, ona ve, da je treba le enega klica, le enega Mojzesa, da se začne to človeško morje gibati in da zagrne s svojimi rdečimi valovi bogastva in moči.

Srce ji burno bije in skriva se tresoč v kot svoje kočije, da bi je ne videli zunaj, ker se sramuje pred njimi. Prvič se ji zazdi danes njena sreča kot krivica, kot nekaj, česar se je treba sramovati.

Ali je njeno mesto v bogati elegantni ekvipaži? Ali ne spada v resnici med ono gibajočo se množico, med otroke sovraštva? Polpozabljene misli in občutki se je polaste kot zveri, ki so bile dolgo privezane. Začuti se tujko in brez doma v svojem sijaju in z demonskim hrepenenjem se spominja krajev, od koder je izšla. Nehote se stisne v svoj dragoceni plašč in divji nagon, nekaj razdreti, se je polasti, — kar zavije voz pred hotel.

Sluga odpre vratica in prijazno smehlja ter plemenit, zelo fin človek priskoči in se čuti srečatejši podoben človek priskoči in se čuti srečnega, ko sprejme ona njegovo roko, še bolj srečnega pa, hoteč videti v njenih očeh osrečujoč pogled in blaženega, hoteč čutiti njeno tresoč se roko. Ponosno in poln najlepših nadej jo vodi po gladkih mramornatih stopnjicah navzgor. — — —

»Povejte mi, krasna gospa, katere dobra vila vam je položila v zibel oni čudoviti dar, da ima vse, kar delate, nekaj izredno krasnega na sebi. In če je tudi le cvetlica v vaših laseh, ima vendar svoj poseben čar, kakor bi jo porosila jutranja rosa. In če plešete, zdi se, kot bi se tla klanjala pod vašimi nogami.«

Grof sam se začudi nad svojim dolgim, lepo donečim poklonom, ker ni mu bilo tako lahko izraziti svoje misli. Čaka torej, da izreče ona svojo zadovoljnost nad tem. Toda zmotil se je. Ona sloni dalje na pomolu, da se ohladi od plesa in strmi nepremično na množico in prihajajoče vozove, kakor da ni slišala grofovega poklona, njena usta so šepetala: »Faraon«. Ravno se hoče grof pritožiti, ko se ona obrne hoteč se podati v salon. Hipoma obstoji pred njim in ga pogleda s svojimi svetlimi očmi, ki so se pa zdele danes grofu popolnoma tuje.

»Komaj verjamem, da je stala dobra vila ob moji zibeli — da sem sploh kedaj ležala v zibeli — gospod grof! Toda vaše bistroumje je odkrilo danes nekaj na mojih cveticah. Zaupati vam hočem skrivnost sveže jutranje rose, ki pokriva moje cvetke. To so solze, gospod grof, ki jih je jokala zavist in sramota, prevara in jeza nad njimi. In če se vam zdi, da se klanjajo tla pod našimi nogami, se godi to, kar se tresejo pred zavistjo milijonov.«

Govorila je to s svojim mirnim, lepo donečim glasom in izginila po prijaznem pozdravu v dvorano.

Tuje in neprijetne misli so se zapodile v grofove možgane, zgubil je ravnodušnost in skozi celo polko ni mogel zbrati svojih misli.

Uredniški pogovor.

»Slovenskemu Narodu« v Ljubljani. Ljubi prijatelj! V soboto 11. t. m. si na uvodnem mestu priobčil članek, v katerem si se vseskozi z menoj, oziroma z mojim zadnjim uredniškim pogovorom pečal. Se vidi, da si zelo priden in me imaš jako rad, ker me do zadnje strani vso prebereš. Sicer je vse zanič, kar si napisal, ušlo pa ti je nekaj, za kar Te moram javno pohvaliti. Imenoval si me namreč »najzagrizenejši klerikalno glasilce«, na kar sem nekoliko ponosna. Dosledna sem jaz res vedno bila, kar si s svojim komplimentom pač hotel reči. Letos je izkazala moja bilanca jako lep prebitek, od katerega je moj konsorcij del namenil Zvezi Orlov, in če bo šlo tako naprej, bom vsako leto nesla Zvezi nemajhno vsoto. Če boš torej Ti tudi znanaprej zame delal reklamo, se mi utegne še boljše goditi, zakaj ljudje pravijo, da kar Ti obrečeš, mora biti zelo dobro. Zdaj pa Te pozdravljam in se Ti priporočam

Tvoja

»Mladost«.

Razširjajte - - -

- priporočajte -

- - agitirajte za

MLADOST